

16 Ιουλίου, 1993

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗ ΣΑΒΒΑ,

Εφεσείων,

v.

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5736).

Είσοδος εις κατοικία εν καιρώ νυκτός επί σκοπώ τελέσεως καιουργήματος κατά παράβαση του άρθρου 293 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Αρχές που διέπουν την απόδειξη του ουσιαστικού στοιχείου του σκοπού στην διάπραξη του αδικήματος.

Άσμενος επίθεση κατά θήλεως κατά παράβαση των άρθρων 151 και 35 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 και Νόμος 166/87. 5

Απόπειρα βιασμού κατά παράβαση του άρθρου 146 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Προπαρασκευαστικές πράξεις δεν στοιχειοθετούν το αδίκημα.

Απόδειξη — Ενισχυτική μαρτυρία — Σεξουαλικά αδικήματα — 10
Αρχές που διέπουν το θέμα.

Απόδειξη — Δακτυλικά αποτυπώματα — Αναγνώριση μέσω δακτυλικών αποτυπωμάτων από εμπειρογνώμονες — Διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με την μαρτυρία αυτή. 15

Απόδειξη — Οπτική αναγνώριση υπόπτου με επίδειξη φωτογραφιών από την αστυνομία — Ποιά η νομική πτυχή του θέματος.

Στις 8 Απριλίου 1992, το βράδυ, ενώ η παραπονούμενη που διέμενε μόνη της σε διαμέρισμα στη Λάρνακα, ήταν ξαπλωμένη και παρακολούθουσε τηλεόραση άκουσε θορύβους και πήγε στην κουζίνα όπου είδε τον δράστη να κάθεται πάνω στη "βούρνα". Η παραπονούμενη είχε αφήσει προηγουμένως το παράθυρο της κουζίνας ανοικτό για εξαερισμό. Ο κατηγορούμενος άρπαξε την παραπονούμενη η οποία προσπάθησε να ξεφύγει. Όταν αυτή άρχισε να φωνάζει ο δράστης την τράβηξε και την παρέσυρε στο μπάνιο και έκλεισε την πόρτα πίσω του όπου την απείλησε ότι θα την σκοτώσει, την κτύπησε στο στομάχι και προσπάθησε να την βιάσει. Ο κατηγορούμενος απομακρύνθηκε με αυτοκίνητο όταν τυχαία 25

κτύπησε το κουδούνι της εισόδου από κάποιο άγνωστο πρόσωπο.

5 Ο εφεσείων τέθηκε υπό κράτηση και για διευκόλυνση των αστυνομικών ανακρίσεων λήφθηκαν τα δακτυλικά και παλαμικά του αποτυπώματα τα οποία όταν συγκρίθηκαν από τον ειδικό σ' αυτά τα θέματα υπαστυνόμο με δακτυλικά αποτυπώματα τα οποία λήφθηκαν από το σπίτι της παραπονούμενης βρέθηκε ότι ήταν και τα δύο στο όνομα του κατηγορουμένου. Αρχικά τα αποτυπώματα του κατηγορουμένου συγκρίθηκαν με αποτυπώματα που κρατούσαν νόμιμα στο αρχηγείο της αστυνομίας στο όνομα του μεταξύ των οποίων διαπιστώθηκε πλήρης ταύτιση.

10 Ο κατηγορούμενος υπεδείχθη χωρίς κανένα δισταγμό από την παραπονούμενη σε αναγνωριστική παράταξη. Το γεγονός αυτό ενισχύεται από την μαρτυρία του υπαστυνόμου που εξέταζε την υπόθεση.

15 Πριν την κατάθεση της παραπονούμενης στην Αστυνομία και πριν την αναγνώριση του κατηγορουμένου στην αναγνωριστική παράταξη έγινε επίδειξη φωτογραφιών του κατηγορουμένου προς αυτή. Αναφορικά με το θέμα αυτό το Κακουργιοδικείο τόνισε ότι δεν ήταν ορθό να γίνει από αστυνομικό που ασχολείται με μάρτυρες οι οποίοι μετά θα κληθούν σε αναγνωριστική παράταξη.

20 Η οπτική αναγνώριση της παραπονούμενης δεν έγινε αποδεκτή από το Κακουργιοδικείο το οποίο έκρινε ότι δεν θα ήταν ασφαλές να βασιστεί στη μαρτυρία αυτή χωρίς άλλη ενισχυτική μαρτυρία που να τείνει να ενισχύσει την ορθότητα της αναγνώρισής της.

25 Ο κατηγορούμενος έδωσε θεληματική κατάθεση στην αστυνομία στην οποία αν και αρνείτο ότι εισήλθε ποτέ στο διαμέρισμα της παραπονούμενης δεν ήταν σε θέση να δώσει οποιαδήποτε εξήγηση αναφορικά με την ύπαρξη των δακτυλικών του αποτυπωμάτων σε αυτό.

30 Το Κακουργιοδικείο κατάληξε στο εύρημα ότι ο δράστης του επεισοδίου ήταν υπό τις συνθήκες ο κατηγορούμενος και τον έκρινε ένοχο στις δύο πρώτες κατηγορίες. Η τρίτη κατηγορία δεν μπορούσε να στηριχθεί μόνο από πράξεις προπαρασκευαστικές του βιασμού που σύμφωνα με την μαρτυρία ήταν οι πράξεις του κατηγορουμένου κατά το επεισόδιο.

35 Τα δακτυλικά αποτυπώματα και η ορθότητα της ταύτισής τους αποτέλεσε κύριο λόγο έφεσης κατά της καταδίκης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

40 1. Το Κακουργιοδικείο ορθά καθοδηγήθηκε ως προς τις νομικές αρχές και ορθά εκτίμησε την αποδεικτική αξία των δακτυλικών αποτυπωμάτων που βρέθηκαν στη σκηνή με εκείνα τα οποία

ελήφθησαν από τον εφεσείοντα μετά από πολύ προσεκτική εξέταση και σύγκριση μεταξύ τους.

2. Αναγνώριση μέσω δακτυλικών αποτυπωμάτων από εμπειρογνώμονες σ' αυτά είναι επιτρεπτή και δυνατό να είναι αρκετή για να θεμελιώσει καταδίκη παρόλο ότι αποτελεί τη μόνη μαρτυρία αναγνώρισης.

5

3. Η καταδίκη του εφεσείοντα με βάση την ταύτιση των δακτυλικών αποτυπωμάτων σε 16 κοινά χαρακτηριστικά σημεία και την ολότητα της προσαχθείσας μαρτυρίας ήταν ορθή. Η σύγκριση με τα αποτυπώματα που βρίσκονταν στο αρχείο της Αστυνομίας έγινε για σκοπούς προώθησης της ανάκρισης της υπόθεσης και όχι για σκοπούς απόδειξης της ενώπιον του Δικαστηρίου.

10

4. Το Κακουργιοδικείο δεν είχε επηρεαστεί με οποιοδήποτε τρόπο από το γεγονός ότι επιδείχθηκαν φωτογραφίες του κατηγορουμένου ή από οποιαδήποτε άλλη μαρτυρία που έτεινε να δείξει ότι ο κατηγορούμενος είχε προηγούμενες καταδίκες, όπως τόνισε καθαρά στην απόφασή του.

15

Η έφεση απορρίπτεται.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Kyrgianou v. Reynolds [1969] Crim. L.R. σελ. 656·

Katellaris v. Police (1980) 2 C.L.R. σελ. 230·

20

R v. Georghiades (no.2) (1922) C.L.R. σελ. 128·

Pefkos v. The Police (1961) C.L.R. σελ. 340·

Egacleous v. The Police (1972) 2 C.L.R. σελ. 102·

R v. Turnbull [1976] 63 Cr. App. R. 132·

25

Μειτανής ν. Δημοκρατίας (1967) 2 Α.Α.Δ. σελ. 31·

Γενικός Εισαγγελέας ν. Πέτρου (1972) Α.Α.Δ. σελ. 81·

Πετεινός ν. Αστυνομίας (1961) Α.Α.Δ. σελ. 330·

Θεοδώρου ν. Αστυνομίας (1971) 2 Α.Α.Δ. σελ. 245·

R v. Henry & Manning [1969] Cr. App. R. (C.A.) 150·

30

R v. Castleton [1909] 3 Cr. App. R. p.74·

R v. Bacon [1915] 11 Cr. App. R. p.90.

Έφεση εναντίον Καταδίκης και Ποινής.

Έφεση εναντίον της καταδίκης και της ποινής από τον Αριστοφάνη Παντελή Σάββα ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 4/2/93 από το Κακουργιοδικείο Λάρνακας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 10498/92) στην κατηγορία 1) της εισόδου εις κατοικία εν καιρώ νυκτός και 2) της άσεμνης επίθεσης κατά θήλεως κατά παράβαση του άρθρου 293, 151 και 35 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, και καταδικάστηκε από Καλλή, Π.Ε.Δ., Κραμβή, Α.Ε.Δ. και Πασχαλίδη, Ε.Δ. σε φυλάκιση 2½ ετών στην πρώτη κατηγορία και ενός έτους στη δεύτερη.

A. Μαθηκολώνης, για τον εφεσείοντα.

15 Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

A. ΛΟΙΖΟΥ, Π. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Έστερα από ακροαματική διαδικασία κατά την οποία ο εφεσείων αντιμετώπιζε τρεις κατηγορίες, βρέθηκε ένοχος στις δύο από αυτές και απηλλάγη στην τρίτη. Οι τρεις κατηγορίες αυτές είναι οι ακόλουθες:

"1. Είσοδος εις κατοικία εν καιρώ νυκτός επί σκοπώ τελέσεως κακουργήματος κατά παράβαση του άρθρου 293 του Ποινικού Κώδικος, Κεφ. 154.

25 2. Άσεμνος επίθεση κατά θήλεως, κατά παράβαση των άρθρων 151 και 35 του Ποινικού Κώδικος, Κεφ. 154 και Νόμος 166/87.

3. Απόπειρα βιασμού κατά παράβαση του άρθρου 146 του Ποινικού Κώδικος, Κεφ. 154."

30 Έχοντας βρει τον εφεσείοντα ένοχο στις δύο πρώτες κατηγορίες, το Κακουργιοδικείο εξέτασε τη μαρτυρία που παρουσιάσθη ενώπιόν του με πρόθεση να στοιχειοθετηθεί

η τρίτη κατηγορία, αλλά βρήκε ότι η περιγραφή του επεισοδίου όπως δόθηκε συνήδε με πράξεις του εφεσείοντα προπαρασκευαστικές της διάπραξης του αδικήματος του βιασμού. Και τούτο γιατί για να συντελεσθεί το *actus reus* της απόπειρας βιασμού, ο εφεσείων έπρεπε να είχε προβεί 5
σε πράξη η οποία να αποτελεί βήμα προς την κατεύθυνση διάπραξης του βιασμού και η οποία είναι άμεσα και όχι απλώς απομεμακρυσμένα συνδεδεμένη με τη διάπραξη 10
του και της οποίας η διάπραξη δεν μπορεί λογικά να θεωρηθεί ότι έχει άλλο σκοπό από το σκοπό της διάπραξης του βιασμού. Και πράξεις προπαρασκευαστικές του αδικήματος δεν μπορούν να στηρίξουν κατηγορία απόπειρας βιασμού (βλ. *Kyrgianou v. Reynolds* [1969] Crim. L.R., σελ. 656).

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία, το Κακούργιοδι- 15
κείο εξέτασε την προσαχθείσα μαρτυρία σε σχέση με τα τρία συστατικά του αδικήματος, δηλαδή, (α) την είσοδο σε κατοικία, (β) εν καιρώ νυκτός και (γ) με σκοπό να βιάσει την παραπονούμενη. Θα πρέπει να λεχθεί εδώ ότι αναφορικά με το συστατικό στοιχείο του σκοπού, έγινε εκτεταμένη 20
ανάλυση της νομολογίας μας όπως αυτή εκτίθεται στις υποθέσεις *Katellaris v. The Police* (1980) 2 C.L.R. σελ. 230, *R. v. Georghiades (No. 2)* (1922) C.L.R. σελ. 128, *Pefkos v. The Police* (1961) C.L.R. σελ. 340, *Eracleous v. The Police* (1972) 2 C.L.R. σελ. 102 και στο *Penal Law of Indian by Dr Harri Singh Gour*, 9η έκδοση, τόμος 3, 1972, στη σελ. 2541. 25

Οι αρχές που διέπουν το θέμα μπορούν να συνοψισθούν στο ότι η πρόθεση και η γνώση είναι μια κατάσταση της σκέψης. Δεν μπορεί να υπάρξει κατευθείαν μαρτυρία εκτός μέσα από ομολογίες και εκτός από αυτές η απόδειξη του σκοπού γίνεται με περιστατική μαρτυρία σαν ένα 30
θέμα που εξάγεται ως συμπέρασμα από όλα τα περιστατικά της υπόθεσης όπως, το ελατήριο, τις προπαρασκευές που έγιναν, τις δηλώσεις του κατηγορούμενου, και σε υποθέσεις ανθρωποκτονίας, το όπλο που χρησιμοποιήθηκε, 35
την επιμονή στην επίθεση και τη φύση των τραυμάτων που στην πραγματικότητα προεκλήθησαν, όπως και σε ποιό

μέρος του σώματος. Και αναμφίβολα, όταν η παρουσία του σκοπού είναι ένα απαραίτητο συστατικό του αδικήματος δεν είναι αρκετό να λεχθεί όταν διερευνάται το γεγονός αν ένας συγκεκριμένος σκοπός αποδειχθεί ή όχι ότι αυτό ήταν το λογικό συμπέρασμα να εξαχθεί από τα γεγονότα, αλλά ένας πρέπει να προχωρήσει περαιτέρω και να πει ότι αυτό ήταν το μόνο λογικό συμπέρασμα το οποίο μπορούσε να εξαχθεί.

Τα γεγονότα όπως έγιναν αποδεκτά από το Κακούρ-
10 γιοδικείο είναι αυτά:

Στις 8 Απριλίου 1992 η παραπονούμενη διέμενε μόνη της στο διαμέρισμα αρ. 5 της πολυκατοικίας "Τσέλσυ" στην οδό Μεχμέτ Νιαζή στη Λάρνακα. Το διαμέρισμά της αποτελείτο από "καθιστικό, κουζίνα, μπάνιο και τουαλέτα, ένα υπνοδωμάτιο και βεράντα". Η κουζίνα ήταν συνε-
15 χόμενη με το καθιστικό. Στις 8 Απριλίου 1992 σχόλασε από τη δουλειά της η ώρα 10.15 το βράδυ. Αφού μαγείρεψε άφησε το παράθυρο της κουζίνας λίγο ανοικτό (γύρω στα 20 εκ.) για να εξαεριστεί ο χώρος. Στη συνέχεια δείπνησε και πήγε στο υπνοδωμάτιό της. Αφαίρεσε τη φούστα της και τη ζακέττα της και "έμεινε με την μπλούζα, τα
20 εσώρουχα και το κασόν". Ξάπλωσε και άρχισε να παρακολουθεί τηλεόραση. Γύρω στις 11.00 μ.μ. με 11.15 μ.μ. "άκουσε ένα θόρυβο της κουρτίνας". Δεν τον έλαβε υπόψη της γιατί "υπολόγισε ότι ήταν αέρας ή κανένας γάτος". Μετά από λίγο άκουσε έναν πιο δυνατό θόρυβο. Σηκώθηκε πάνω για να δει τί ήταν. Πρόσεξε ένα άτομο (τον "δράστη") να κάθεται πάνω στη "βούρνα" της κουζίνας. Αμέσως μετά που τον είχε προσέξει το άτομο εκείνο, πήδησε από την "βούρνα" της κουζίνας "άρπαξε" την παραπονούμενη και της έλεγε "θέλω σε, αρέσκεις μου". Προσπάθησε
30 να του ξεφύγει αλλά την κρατούσε. Η παραπονούμενη είτε ότι θα εφώναζε την αστυνομία αν δεν έφευγε ή θα έβαλε τις φωνές. Ο δράστης όμως δεν έφευγε. Η παραπονούμενη προσπάθησε να ανοίξει την πόρτα για να τον βγάλει έξω αλλά δεν τα κατάφερε. Μετά άρχισε να φωνάζει. Όταν άρχισε να φωνάζει, ο δράστης την τραβήσε και
35

την παρέσυρε προς το "μπάνιο", και έκλεισε την πόρτα πίσω του. Την έπιασε από το λαιμό και την απειλούσε ότι θα την σκοτώσει και πράγματι την χτύπησε στο στομάχι.

Κάποιαν άλλη στιγμή την έπιασε από το λαιμό και ήταν έτοιμος να τη χτυπήσει, την ετραβούσε προς τα πάνω 5 του, την έσφιγγε πάνω του, της ξεκούμπωσε το σουτιέν και της κατέβασε το σλιπ και το καλσόν και προσπάθησε να την βιάσει, ενώ ήταν όρθια. Εν τω μεταξύ σε κάποια φάση βρέθηκε χαμέ στο πάτωμα και μετά σηκώθηκε. Εξέ- 10 θεσε τα γεννητικά του όργανα εστεκόταν και ο εφeseίων ήταν από πίσω. Επίσης η παραπονούμενη είπε στη μαρτυρία της ότι για να του ξεφύγει του έλεγε να την αφήσει λίγο να ηρεμήσει και θα έκαμναν ότι ήθελε αφού ηρεμού- 15 σε, αλλά ο εφeseίων την ετραβούσε συνέχεια πάνω του.

Ενώ εβρίσκοντο και οι δύο μέσα στο μπάνιο χτύπησε 15 το κουδούνι και η παραπονούμενη του είπε: "Κάποιος χτυπά, πρέπει να ανοιξω". Η παραπονούμενη κατάλαβε ότι ο δράστης είχε συγχιστεί προχώρησε και άνοιξε την εξώπορτα, είδε κάποιον άγνωστο της τον οποίο εξέλαβε για ξένο και του είπε στα Αγγλικά "κάποιος προσπάθησε 20 να με βιάσει". Προχώρησαν και οι δυο (ο άγνωστος και η παραπονούμενη) προς το πίσω μέρος του διαμερίσματος και εκεί αντιλήφθηκε ότι ήταν Κύπριος γιατί της μίλησε στα Κυπριακά. Στη συνέχεια μπήκαν και οι δύο μέσα στο διαμέρισμα και εκείνη τη στιγμή πρόσεξε ένα "διπλοκά- 25 μπινο" αυτοκίνητο να απομακρύνεται. Δεν πρόλαβαν να πάρουν όμως τον αριθμό του. Ακολούθως εξήγησε στον άγνωστο τί είχε συμβεί και του ζήτησε να την πάρει σε έναν τηλεφωνικό θάλαμο για να τηλεφωνήσει στους γο- 30 νείς της στη Λευκωσία. Τηλεφώνησε στον πατέρα της και τον πληροφόρησε για τα διατρέξαντα. Η διάρκεια του επεισοδίου μέσα στην κουζίνα ήταν 5 με 10 λεπτά. Μέσα στο μπάνιο δεν υπήρχε αναμμένο φως αλλά έμπαινε φως από το ξενοδοχείο που ήταν πίσω από το παράθυρο του 35 μπάνιου.

Στις 13 Απριλίου 1990 στον αστυνομικό σταθμό Λάρ-

νακας, ο υπαστυνόμος Αντρέας Κρόκος, ειδικευμένος φωτογράφος και ειδικός στην εξέταση δαχτυλικών αποτυπωμάτων, πήρε πάνω στα νενομισμένα έντυπα τα δαχτυλικά και παλαμικά αποτυπώματα του εφεσείοντα ο οποίος βρισκόταν υπό κράτηση και στις 14 Απριλίου 1990 τα παρέδωσε στο μάρτυρα Υπαστυνόμο Χαραλάμπους, ο οποίος είναι προϊστάμενος του δαχτυλοσκοπικού κλάδου της εγκληματολογικής υπηρεσίας στο Αρχηγείο Αστυνομίας.

5 Έχει παρακολουθήσει σειρά μαθημάτων πάνω σε θέματα δαχτυλικών αποτυπωμάτων και φωτογραφιών στην Αγγλία. Το 1976 κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου ανακηρύχθηκε ειδικός για τα πιο πάνω θέματα.

Στις 10 Απριλίου 1992 παρέλαβε από το μάρτυρα Κρόκο 16 αποτυπώματα τα οποία απέσπασε από κάποιο σπίτι στη Λάρνακα. Ήταν αριθμημένα από το 1 μέχρι το

15 16. Τα δαχτυλικά αποτυπώματα με αριθμό 1 μέχρι 5 είναι το Τεκμ. 6. Εκείνα με αριθμό 6 μέχρι 10 είναι το Τεκμ. 8, τα φέροντα τους αριθμούς 11 μέχρι 13 το Τεκμ. 9 και τα φέροντα τους αριθμούς 14 με 16 το Τεκμ. 10. Στις 14 Απριλίου 1992 παρέλαβε από το λοχία Κρόκο συμπληρωμένο έντυπο δαχτυλικών και παλαμικών αποτυπωμάτων.

20 Τα μεν δαχτυλικά αποτυπώματα ελήφθησαν πάνω στο έντυπο Αστυνομίας 59Α (Τεκμ. 4) τα δε παλαμικά πάνω στο έντυπο Αστυνομίας 59Β (Τεκμ. 5). Ήταν και τα δυο στο όνομα κάποιου Αριστοφάνη Παντελή Σάββα "Κάθαρμα" και έφεραν μια υπογραφή στο πίσω μέρος.

25 Ο μάρτυρας αυτός συνέκρινε ένα από τα δαχτυλικά αποτυπώματα που έφερε τον αριθμό 5 (Τεκμ. 7), αφού το φωτογράφησε, (βλ. Τεκμ. 11) με το αποτύπωμα της δεξιάς παλάμης από το έντυπο 59Β (Τεκμ. 5) και διαπίστωσε πλήρη ταύτιση στα χαρακτηριστικά του σημεία. Σαν απο-

30 τέλεσμα της σύγκρισης ήταν "πεπεισμένος πέραν πάσης αμφιβολίας ότι και τα δύο αποτυπώματα δηλαδή του Τεκμ. 11 και του Τεκμ. 5 έγιναν από τη μια και την ίδια παλάμη δηλαδή τη δεξιά παλάμη του προσώπου του οποίου το παλαμικό αποτύπωμα αναγράφεται στο Τεκμ.

35 5". Αργότερα ο μάρτυρας τύπωσε φωτογραφικές μεγενθύ-

σεις και των δύο αποτυπωμάτων και τις τοποθέτησε σε συγκριτικό πίνακα (βλ. Τεκμ. 12) πάνω στον οποίο σημείωσε 16 κοινά χαρακτηριστικά τα οποία συμφωνούν απόλυτα ως προς την φυσική τους διάταξη.

Αρχικά σύγκρινε τα αποτυπώματα που του παρέδωσε ο 5
 μάρτυρας Κρόκος στις 10 Απριλίου 1992 με αποτυπώμα-
 τα που κρατούν νόμιμα στο αρχηγείο της αστυνομίας στο
 όνομα του εφεσείοντα και αφού διαπίστωσε πλήρη ταύτι-
 ση πληροφόρησε τον Κουλέντη για το αποτέλεσμα την 10
 επομένη στις 11 Απριλίου 1992. Του τηλεφώνησε γύρω
 στις 11.00 με 11.30 π.μ.. Τη σύγκριση για την οποία έδωσε
 την πιο πάνω μαρτυρία του την έκαμε με τα δαχτυλικά
 αποτυπώματα που φαίνονται στα έντυπα Τεκμ. 4 και
 Τεκμ. 5 και τα οποία του παραδόθηκαν στις 14 Απριλίου
 1992. Δηλαδή αυτά που πήρε ο μάρτυρας Κρόκος από τον 15
 εφεσείοντα όταν ήταν υπό κράτηση.

Στις 12 Απριλίου 1992 ο λοχίας Αντρέας Γεωργίου διε-
 ξήγαγε αναγνωριστική παράταξη στην οποία έλαβε μέρος
 και ο εφεσείων. Όταν κλήθηκε η παραπονούμενη να ανα-
 γνωρίσει τον δράστη του επεισοδίου της 8 Απριλίου 1992, 20
 υπέδειξε "τον κατηγορούμενο χωρίς κανένα δισταγμό,
 κατ' ευθείαν πήγε πάνω του".

Σχετικά με την αναγνώριση του εφεσείοντα στην ανα-
 γνωριστική παράταξη από την παραπονούμενη υπήρχε
 και η μαρτυρία του εξεταστή της υπόθεσης, υπαστυνόμου 25
 Ονησίφορου Ιωάννου σύμφωνα με την οποία η παραπο-
 νούμενη "αμέσως χωρίς δισταγμό αναγνώρισε τον κατηγο-
 ρούμενο".

Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι το Κακουργιοδικείο
 εξέτασε τη νομική πτυχή του θέματος σε ότι αφορά την 30
 επίδειξη φωτογραφιών του υπόπτου πριν η παραπονούμε-
 νη δώσει κατάθεση στην Αστυνομία και πριν προβεί στην
 αναγνώρισή του στην αναγνωριστική παράταξη. Όπως
 και επίσης ότι είχε πληροφορηθεί από την Αστυνομία ότι
 τα δαχτυλικά αποτυπώματα που βρέθηκαν στο διαμέρι- 35

σμά της ανήκαν στο πρόσωπο του οποίου τη φωτογραφία είχε υποδείξει και ότι το πρόσωπο εκείνο είχε στο παρελθόν διαπράξει παρόμοια αδικήματα. Το Κακουργιοδικείο αφού αναφέρθη στην υπόθεση *R. v. Turnbull* [1976] 63 Cr. App. R., 132, όπως και στον *Archbold*, 41η Έκδοση, στις παραγράφους 1403, στις οποίες γίνεται εκτεταμένη αναφορά ως προς την επίδειξη από την Αστυνομία φωτογραφιών ότι δεν είναι απρεπές για την Αστυνομία όταν βρίσκεται σε αμφιβολία ως προς το πρόσωπο που διέπραξε ένα συγκεκριμένο έγκλημα να δείξει αριθμό φωτογραφιών σε πρόσωπα που μετέπειτα γίνονται μάρτυρες στη δίκη ενός από εκείνους στους οποίους ανήκαν οι φωτογραφίες για να βοηθηθούν στις προσπάθειές τους να βρουν ποιός ήταν ο δράστης. Δεν είναι όμως ορθό για ένα αστυνομικό ο οποίος ασχολείται με μάρτυρες οι οποίοι μετέπειτα θα κληθούν σε αναγνωριστική παράταξη να τους δείξουν φωτογραφίες των προσώπων που θα κληθούν να αναγνωρίσουν.

Δεν θα ασχοληθούμε περισσότερο με το θέμα αυτό, γιατί το Κακουργιοδικείο τόνισε ότι θα ήταν διατεθειμένο έχοντας ήδη προειδοποιήσει κατάλληλα τους εαυτούς τους να δεχθούν την χωρίς ενίσχυση οπτική αναγνώριση της παραπονούμενης αν δεν συνέτρεχαν τα πιο κάτω:

"(α) Ότι πριν η παραπονουμένη δώσει κατάθεση στην αστυνομία και

(β) πριν προβεί στην αναγνώρισή του στην αναγνωριστική παράταξη

είχε πληροφορηθεί από την αστυνομία ότι τα δαχτυλικά αποτυπώματα που βρέθηκαν στο διαμέρισμά της ανήκαν στο πρόσωπο του οποίου την φωτογραφία είχε υποδείξει και ότι το πρόσωπο εκείνο είχε στο παρελθόν διαπράξει παρόμοιο αδίκημα. Ενόψει των ανωτέρω κρίνουμε ότι δεν θα ήταν ασφαλές να βασιστούμε πάνω στην μαρτυρία αναγνώρισης από την παραπονουμένη χωρίς άλλη ενισχυτική μαρτυρία που να τείνει να ενισχύσει την ορθότητα της αναγνώρισής της (βλ. *Turnbull* πιο πάνω). Υιοθετούμε

αυτή την πορεία γιατί οι πιο πάνω ενέργειες της αστυνομίας δυνατό να βοηθήσαν στην άρση οποιασδήποτε τυχόν αμφιβολίας ή αβεβαιότητας που είχε η παραπονούμενη σχετικά με την αναγνώριση και δυνατό να ενίσχυσαν την πίστη της ότι ο δράστης ήταν ο κατηγορούμενος." 5

Στις 13 Απριλίου 1992 ο μάρτυρας αυτός πήρε θεληματική κατάθεση από τον εφεσείοντα μετά που ο τελευταίος εξέφρασε επιθυμία να δώσει κατάθεση. Η κατάθεσή του (Τεκμ. 14) έχει ως πιο κάτω: "Τη Δευτέρα της περασμένης εβδομάδας τη νύκτα επήα στον καφενέ του Κόκου του Ψωμά στο Τερσεφάνου κατά τες 6 μ.μ., το δείλις. Κατά η ώρα 9 - 10 μ.μ. επήγα στο σπίτι μου και έμεινα έσσω μου. Την άλλην ημέραν δηλαδή την Τρίτη τη νύκτα επήα πάλαι στο ίδιο καφενείο τζιαί έφνα γύρω στες 0930 - 1000 μ.μ., και επήγα ολόϊσια στο σπίτι μου μέχρι το πρωί της Τετάρτης που επήα δουλειάν. Την άλλην ημέραν δηλαδή την Τετάρτη εσχόλασα που τη δουλειά μου λίγο πιο ενωρίς για να πάω μαζί με τον συνέταιρο μου σε κάποιο φίλο μου ονόματι Κόκος Μουλλά, για να κάμουμεν κάτι κουγκριά. Ήταν γύρω στες 6 μ.μ., όταν αρχίσαμεν να κάμουμεν το κουγκριό. Η ώρα 0830 - 0900 μ.μ., περίπου ετελειώσαμεν το κουγκριό ήπιαμεν τζιαί καμιάν δικιό μπτύρες τζιαί επήα στο σπίτι του συνέταιρου μου τζιαί επήρα την γεναίκα μου με τα μωρά μου τζιαί επήα στο σπίτι μου που το δρόμο πίσω μεταξύ καμάρες τζιαί Δρομολαξιάς. Επήα στο σπίτι μου, έσασα τον γιό μου για να τον βάλω στο κρεβάτι και κάθησα στην τηλεόραση για το φαγητό. Κατά η ώρα 0930 - 1000 μ.μ., περίπου πήγα για ύπνο μαζί με τη γεναίκα μου. Δεν έφνα που το σπίτι μου μέχρι το πρωί της Πέμπτης που πήγα δουλειά πάλαι. Για τα αποτυπώματα που είπετε ότι βρέθηκαν στο διαμέρισμα της κοπέλλας μεινίσκω περιεργος είναι ανεξήγητο γιατί εγώ δεν εμπήκα ποτέ μου στο διαμέρισμα εκείνο. Όταν μου εξήγησες πάνω στο χαρτί που είναι το διαμέρισμα σου λέω ξανά ότι ποτέ μου δεν εμπήκα μέσα τζιεί σε εκείνη τη περιοχή που είναι στο ξενοδοχείο ΛΑΡΚΟ έσειε ένα μήνα τζιαί, να πάω. Για το ότι η κοπέλλα εκείνη με έδειξε εψές στη παράταξη δεν μπορώ να το εξηγήσω διότι τη κοπέλλα εκείνην πρώτη 30 35

φορά την είδα στη ζωή μου."

5 Πριν προχωρήσουμε στους λόγους εφέσεως θα θέλαμε να παρατηρήσουμε ότι το Κακούργιοδικείο ορθά καθοδηγήθηκε ως προς τις αρχές που διέπουν το θέμα της απόδειξης σεξουαλικών αδικημάτων. Σε τέτοιες περιπτώσεις η μαρτυρία της παραπονούμενης χρειάζεται ενίσχυση σαν θέμα πρακτικής (βλ. *Μεϊτανής ν. Δημοκρατίας* (1967) 2 Α.Α.Δ. σελ. 31, *Γενικός Εισαγγελέας ν. Πέτρου* (1972) Α.Α.Δ. σελ. 81, *Πετεινός ν. Αστυνομίας* (1961) Α.Α.Δ. σελ. 10 330).

15 Ωστόσο παρά την ύπαρξη του πιο πάνω κανόνα πρακτικής η καταδίκη σε πρόπευσα υπόθεση μπορεί να θεμελιωθεί με βάση μόνο τη μαρτυρία της παραπονούμενης (βλ. *Θεοδώρου ν. Αστυνομίας* (1971) 2 Α.Α.Δ. σελ. 245), αφού προηγουμένως το Δικαστήριο προειδοποιήσει κατάλληλα τον εαυτό του για τον κίνδυνο που ενυπάρχει όταν βασίζεται μόνο πάνω στην χωρίς ενίσχυση μαρτυρία της παραπονούμενης (βλ. *R. v. Henry and Manning* [1969] Cr. App. R. (C.A.) 150).

20 Ο κύριος λόγος εφέσεως εναντίον της καταδίκης που υποστηρίχθηκε από τον ευπαιδευτο δικηγόρο του εφεσεϊόντα ήταν τα δαχτυλικά αποτυπώματα και η ορθότητα της ταύτισής τους. Αναμφίβολα, αναγνώριση μέσω δακτυλικών αποτυπωμάτων από πρόσωπα εξειδικευμένα σε αυτά 25 είναι επιτρεπτή και δυνατό να είναι αρκετή για να θεμελιώσει καταδίκη παρόλο ότι αποτελεί τη μόνη μαρτυρία αναγνώρισης (*R. v. Castleton* [1909] 3 Cr. App. R. p. 74; *R. v. Bacon* [1915] 11 Cr. App. R. p. 90).

30 Το Κακούργιοδικείο παρέθεσε ένα σχετικό απόσπασμα από το *Wills' Principles of Circumstantial Evidence*, 7th ed., p. 216, στο οποίο αναφέρεται ότι:

35 "Η γνώμη του εμπειρογνώμονα πάνω στα δαχτυλικά αποτυπώματα πρέπει να έχει την ίδια αξία όπως η γνώμη οποιουδήποτε άλλου εμπειρογνώμονα όπως ενός γιατρού κλπ. Στην κάθε περίπτωση η σχετική μαρ-

τυρία αποτελεί μόνο καθοδήγηση για το Δικαστήριο για να κατευθύνει την προσοχή του και να κρίνει την αξία της. Το Δικαστήριο είναι ελεύθερο να χρησιμοποιήσει τη δική του διακριτική ευχέρεια και να καταλήξει σε συμπέρασμα είτε με το να επιβεβαιώσει ή διαφωνήσει με την άποψη του εμπειρογνώμονα." 5

Το Κακούργιοδικείο, αναφορικά με τα δαχτυλικά αποτυπώματα, είπε τα πιο κάτω:

"Αφού ελάβαμε υπόψη τη μαρτυρία που σχετίζεται με τα δαχτυλικά αποτυπώματα και αφού εξετάσαμε πολύ προσεκτικά τα δαχτυλικά αποτυπώματα (Τεκμήριο 12) και το αποτύπωμα με αριθμό 5 (Τεκμήριο 7) που βρέθηκαν στο εξωτερικό γυαλί του δεξιού φύλλου του παραθύρου της κουζίνας της παραπονουμένης, είμαστε πεπεισμένοι πέρα από κάθε αμφιβολία ότι το αποτύπωμα με αριθμό 5 έγινε από τον κατηγορούμενο. Αυτό το εύρημά μας μας οδηγεί στο ασφαλές συμπέρασμα ότι ο δράστης του επεισοδίου της 8/4/92 το οποίο περιέγραψε η παραπονουμένη ήταν ο κατηγορούμενος γιατί δεν έχει δοθεί οποιαδήποτε εξήγηση για την παρουσία των αποτυπωμάτων του πάνω στο παράθυρο της κουζίνας της παραπονουμένης." 10 15 20

Είναι φανερό ότι το Κακούργιοδικείο ορθά καθοδηγήθηκε ως προς τις νομικές αρχές και ορθά εκτίμησε την αποδεικτική αξία των δαχτυλικών αποτυπωμάτων που βρέθηκαν στη σκηνή με εκείνα τα οποία ελήφθησαν από τον εφεσείοντα, αφού τα εξέτασε πολύ προσεκτικά και τα σύγκρινε μεταξύ τους. 25

Δεν είμαστε διατεθειμένοι να δεχθούμε την εισήγηση του ευπαίδευτου δικηγόρου του εφεσείοντα ότι δεν υπάρχει πλήρης ταύτιση σε 16 χαρακτηριστικά σημεία των δύο αποτυπωμάτων. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε από τον ειδικό αστυνομικό μάρτυρα ήταν η ενδεδειγμένη και δεν αφήνει οποιαδήποτε αμφιβολία. Όσον αφορά την εισήγηση ότι η σύγκριση έγινε με τα αποτυπώματα τα οποία 30

εβρίσκοντο στο αρχείο της Αστυνομίας, αυτό έγινε για σκοπούς αρχικής αναγνωρίσεως των αποτυπωμάτων και δεν αποτελούσε τη μαρτυρία με βάση την οποία αποδείχθηκε η ταυτότητα των δαχτυλικών αποτυπωμάτων του

5 εφεσείοντα που βρέθηκαν στη σκηνή του εγκλήματος μετά από σύγκριση με τα δαχτυλικά αποτυπώματα που λήφθηκαν από αυτόν μετά τη σύλληψή του. Εξ ου και ουδεμία αναφορά έγινε κατά την κύρια εξέταση του μάρτυρα υπαστυνόμου Χαραλάμπους για αυτή τη σύγκριση.

10 Ο ευπαίδευτος δικηγόρος του εφεσείοντα επέμενε στη θέση ότι δεν υπήρχαν 16 κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ των δαχτυλικών αποτυπωμάτων και ότι εφόσον αυτά δεν ήταν και το Δικαστήριο στηρίχθηκε πάνω στη μαρτυρία της παραπονούμενης όπως ενισχύετο αυτή από τα δαχτυλικά αποτυπώματα, η ετυμηγορία του Δικαστηρίου ως

15 προς τις κατηγορίες θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

Έχοντας υπόψη την ολότητα της μαρτυρίας, την ορθή νομική προσέγγιση του Κακουργιοδικείου και το γεγονός ότι το ίδιο το Κακουργιοδικείο εξέτασε με μεγάλη προσοχή το θέμα των δαχτυλικών αποτυπωμάτων και της ταύτισης αυτών σε 16 κοινά χαρακτηριστικά σημεία, βρίσκουμε

20 ότι ορθά κατέληξε στην αναγνώριση του εφεσείοντα και στην καταδίκη του με βάση το σύνολο της προσαχθείσας μαρτυρίας όπως αυτή εγένετο δεκτή από αυτό. Ο ισχυρισμός του ευπαίδευτου δικηγόρου του εφεσείοντα ότι δεν υπήρχαν 16 κοινά χαρακτηριστικά σημεία στα δύο δεν ευ-

25 σταθεί, δεν υποστηρίζεται από οποιαδήποτε μαρτυρία ειδικού και ούτε και από τη σύγκριση των τεκμηρίων. Η δε αναφορά στον Πίνακα των δαχτυλικών αποτυπωμάτων τα οποία βρισκόνταν στο αρχείο της Αστυνομίας έγινε για σκοπούς προώθησης της ανάκρισης της υπόθεσης και όχι

30 για σκοπούς αποδείξεως αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου. Εξ ου και ουδεμία αναφορά έγινε κατά την κύρια εξέταση του μάρτυρα υπαστυνόμου Χαραλάμπους για αυτή τη σύγκριση.

Χαρακτηριστικά δε πόσο προσεκτικό υπήρξε το Κα-

κουργιοδικείο, φαίνεται από την τελευταία παράγραφο της απόφασής του στην οποία τόνισε ότι δεν είχε επηρεαστεί με οποιοδήποτε τρόπο από το γεγονός ότι επιδείχθηκαν φωτογραφίες του κατηγορουμένου και από οποιαδήποτε άλλη μαρτυρία που έτεινε να δείξει ότι ο 5 κατηγορούμενος είχε προηγούμενες καταδίκες γιατί είχε αντικρύσει το όλο ζήτημα της ενοχής ή μη του κατηγορουμένου με βάση μόνο τη μαρτυρία αυτή. Όταν δε μιλά για οποιαδήποτε άλλη μαρτυρία ασφαλώς αναφέρεται στην αναφορά που έγινε στην ύπαρξη των δαχτυλικών αποτυπωμάτων στο αρχείο της Αστυνομίας που αποτελεί στοιχείο ενδεικτικό προηγούμενης εγκληματικής συμπεριφοράς. 10

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η έφεση απορρίπτεται. 15

Η έφεση απορρίπτεται